

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Geneza integracji walutowej w Europie	13
1.1. Doświadczenia z integracją monetarną w Europie w XIX w.	13
1.1.1. Integracja walutowa w państwach narodowych	14
1.1.2. Regionalne unie walutowe	16
1.1.3. Próba oceny UEM.	22
1.2. Dążenie Wspólnoty Europejskiej do unii ekonomicznej i monetarnej	23
1.2.1. Od Traktatu Rzymskiego do Europejskiego Systemu Walutowego	23
1.2.2. Od ESW do Maastricht	28
Rozdział 2. Podstawy teoretyczne integracji monetarnej	31
2.1. Teoria optymalnego obszaru walutowego	31
2.1.1. Kryteria optymalnego obszaru walutowego	32
2.1.2. Unia Europejska optymalnym obszarem walutowym.	37
2.2. Teoria konwergencji	46
2.2.1. Determinanty kursu walutowego	46
2.2.2. Implikacje dla europejskiej integracji monetarnej	48
Rozdział 3. Korzyści i koszty unifikacji monetarnej.	54
3.1. Korzyści związane z wprowadzeniem euro	54
3.1.1. Efektywny wspólny rynek	55
3.1.2. Korzyści ze stabilności cen i dyscypliny budżetowej	57
3.1.3. Stymulowanie wzrostu i zatrudnienia.	60
3.1.4. Zniesienie kosztów transakcyjnych.	63
3.1.5. Korzyści zewnętrzne	64
3.2. Koszty uczestnictwa w UEM	65
3.2.1. Brak autonomii monetarnej	65
3.2.2. Utrata dochodu z senioratu	68
Rozdział 4. Realizacja unii ekonomicznej i monetarnej	71
4.1. Etap pierwszy: 1 lipca 1990 - 31 grudnia 1993.	71
4.1.1. Dokończenie procesu całkowitej liberalizacji przepływów kapitału	71
4.1.2. Rozpoczęcie procesu konwergencji polityki ekonomicznej	73
4.2. Etap drugi: 1 stycznia 1994 - 31 grudnia 1998.	76
4.2.1. Reformy instytucjonalne	77
4.2.2. Ewolucja procesów konwergencji	80

4.2.3. Kraje zakwalifikowane do udziału w trzecim etapie UEM	89
4.3. Etap trzeci: jednolita waluta	89
4.3.1. Scenariusz wprowadzania euro	89
4.3.2. Kurs konwersji euro i nowy mechanizm kursowy (ERM 2)	92
4.3.3. Aspekty techniczne wprowadzania jednolitej waluty	94
4.3.4. Przygotowanie administracji publicznej.	98
4.3.5. Przystosowanie się przedsiębiorstw, banków, rynków kapitałowych i konsumentów do przejścia na euro.	100

Rozdział 5. Koordynacja polityki gospodarczej państw członkowskich 109

5.1. Aspekty teoretyczne koordynacji.	110
5.1.1. Uzasadnienie koordynacji: efekty zewnętrzne polityki gospodarczej	110
5.1.2. Polityka gospodarcza jako gra niekooperatywna	113
5.1.3. Koordynacja i jej problemy realizacyjne	118
5.2. Podstawy prawne koordynacji polityki gospodarczej w UEM	122
5.3. Studium przypadku — ogólne wytyczne polityki gospodarczej państw członkowskich i Wspólnoty (2000)	126
5.3.1. Polityka makroekonomiczna.	127
5.3.2. Reformy strukturalne	130
5.3.3. Wytyczne dla państw	134

Rozdział 6. Polityka pieniężna Eurosystemu 140

6.1. Ramy instytucjonalne.	140
6.1.1. Organizacja ESBC i Eurosystemu.	140
6.1.2. Relacje między EBC a pozostałymi organami Wspólnoty	143
6.2. Cele ostateczne polityki pieniężnej	144
6.3. Strategia polityki pieniężnej	148
6.4. Instrumenty	153

Rozdział 7. Polityka budżetowa w UEM 159

7.1. Ograniczona autonomia krajowej polityki budżetowej	159
7.2. Budżet Wspólnoty	162
7.2.1. Ogólna charakterystyka.	162
7.2.2. Analiza funkcji budżetu Wspólnoty	164
7.3. Koordynacja polityk budżetowych	166
7.3.1. Efekty zewnętrzne krajowej polityki budżetowej w UEM	167
7.3.2. Modele koordynacji.	169
7.3.3. Stabilizacja budżetowa i właściwe dla UEM <i>policy mix</i>	171

Rozdział 8. Dostosowania w UEM 179

8.1. Szoki ekonomiczne i cykle koniunkturalne a zmiana kursu walutowego	179
8.2. Rynkowe mechanizmy dostosowawcze.	181

8.2.1. Rynki pracy i produktów	182
8.2.2. Rynki kapitałowe	185
8.3. Transfery z budżetu federalnego.	186
8.3.1. Ogólna charakterystyka budżetów federalnych	186
8.3.2. Stabilizacja w obliczu asymetrycznych szoków — wyniki empiryczne	190
8.3.3. Federalizm budżetowy w UEM — za i przeciw	192
8.4. Makroekonomiczna polityka dostosowawcza	194
8.4.1. Ogólne zasady ustalania polityki	194
8.4.2. Polityka pieniężna i kursu walutowego	195
8.4.3. Elastyczność budżetów krajowych i koordynacja fiskalna.	196

Rozdział 9. Aspekty zewnętrzne UEM 198

9.1. Euro jako waluta międzynarodowa.	198
9.1.1. Funkcje pieniądza międzynarodowego	198
9.1.2. Czynniki określające międzynarodową rolę euro.	200
9.2. Euro a handel zagraniczny	202
9.2.1. Efekty wzrostu gospodarczego i większej synchronizacji cykli koniunkturalnych.	203
9.2.2. Użycie euro jako waluty fakturowania	206
9.3. Międzynarodowe rynki finansowe	210
9.3.1. Euro na rynkach walutowych	210
9.3.2. Euro na rynkach kapitałowych	212
9.4. Implikacje dla polityki gospodarczej państw trzecich.	216
9.4.1. Euro jako kotwica walutowa	216
9.4.2. Euro jako waluta rezerwowa.	219
9.5. Wpływ na stabilność międzynarodowego systemu walutowego.	221
9.6. Polityka kursu walutowego UEM	222

Zakończenie 227

Bibliografia. 230

Spis tabel. 237

Summary. 239